

สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย

สื่อวิทยุโทรทัศน์คนไทย

ใต้เงอมือ
กสช.

FRIEDRICH
EBERT
STIFTUNG

80 1925
2005
80 years for
social democracy

ชื่อหนังสือ	สื่อวิทยุโทรทัศน์ไทย ใต้เงื้อมมือ กสช.
ISBN	974-93832-5-7
บรรณาธิการ	โสภิต หวังวิวัฒนา
ผู้ช่วยบรรณาธิการ	เสาวลักษณ์ เกตุแก้ว
ผู้จัดพิมพ์	สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย 538/1 ถ.สามเสน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทรศัพท์ 0-2243-8479 โทรสาร 0-2243-8489 e-mail : info@thaibja.org http://www.thaibja.org
ผู้สนับสนุน	มูลนิธิฟรีดริค เอแบร์ท (Friedrich-Ebert-Stiftung) อาคารธณภูมิ ชั้น 23 เลขที่ 1550 ถ.เพชรบุรีตัดใหม่ มักกะสัน ราชเทวี กรุงเทพฯ 10400 โทรศัพท์ 0-2652-7178-9 โทรสาร 0-2652-7180 e-mail : info@fes-thailand.org http://www.fes-thailand.org
ปก-รูปเล่ม	ขวัญเนตร หอมกลิ่นเนียม โทรศัพท์ 0-6514-4890
ปีที่พิมพ์	2548
จำนวนพิมพ์	3,000 เล่ม
พิมพ์ที่	บริษัท เอส.พี.เอ็น.การพิมพ์ จำกัด โทรศัพท์ 0-2539-0704-6

• ข้อมูลบรรณานุกรมหอสมุดแห่งชาติ

สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย

สื่อวิทยุโทรทัศน์ไทย ใต้เงื้อมมือ กสช.-กรุงเทพฯ: สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย,
2548.

128 หน้า.

1. ปฏิรูปสื่อ 2. สื่อมวลชน 3. วิทยุชุมชน

1. โสภิต หวังวิวัฒนา. บรรณาธิการ

ISBN 974-93832-5-7

สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย

Thai Broadcast Journalists Association

จากจุดเริ่มต้น

กลางปี พ.ศ. 2543 ท่ามกลางกระแสความตื่นตัวเรื่องการปฏิรูปสื่อ หลังประกาศใช้รัฐธรรมนูญใหม่ บรรดานักข่าวทั้งในระดับปฏิบัติงานและฝ่ายบริหารของสถานีโทรทัศน์วิทยุ และค่ายอิสระต่างๆ กลุ่มหนึ่ง ได้รวมตัวกันจัดตั้ง “สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย” ขึ้น เพื่อรณรงค์และติดตามกระบวนการปฏิรูปสื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะมาตรา 40 ที่ระบุว่าคลื่นความถี่เป็นสมบัติของชาติ ซึ่งจะมีคณะกรรมการกิจการกระจาย เสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ หรือ กสท. เป็นองค์กฤษฎีที่สำคัญที่สุด ในการกำกับดูแลกิจการโทรทัศน์และวิทยุทั้งหมดของประเทศ ที่เคยขึ้นอยู่กับการดูแล ของราชการและกองทัพ เพื่อให้การจัดสรรใช้ประโยชน์จากทรัพยากรคลื่นความถี่เหล่านี้ เกิดประโยชน์แก่ประชาชนอย่างแท้จริง สมาคมฯ จัดทะเบียนจัดตั้งอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ. 2543

เป้าหมาย

1. มีส่วนร่วมในกระบวนการปฏิรูปคลื่นความถี่ และผลักดันให้เกิดความโปร่งใส ไม่ให้เกิดความบิดเบือนจนการปฏิรูปสื่อ กลายเป็นเพียงการรักษาผลประโยชน์ของคนไม่กี่กลุ่มเท่านั้น

สํววิทยุโทรทัศนไทย ได้เจ้อมมือ กสข.

2. มุ่งส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของคณในวิชาชีพอวิทยุและโทรทัศน เพิ่มขีดความสามารถในการทำงานเพื่อผลิตผลงานที่ดี มีคุณภาพแก่ผู้ชม ผู้ฟัง ผ่านโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ และการจัดประกวดรางวัลต่างๆ ทั้งระดับวิชาชีพอและนักศึกษา เช่น โครงการประกวดข่าว-สารคดีเชิงข่าว วิทยุและโทรทัศนมูลนิธิ แสงชัย สุนทรวัฒน์ โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ และประกวดรางวัล “สายฟ้าสั้นอย” เป็นต้น

3. เป็นศูนย์กลางในการพบปะ แลกเปลี่ยน และเป็นทีรวมของสมาชิก สماعيل โดยผ่านกิจกรรมรูปแบบต่างๆ เช่นการอบรม สัมมนา กีฬา สันทนาการต่างๆ เป็นต้น

คณะกรรมการบริหารและสมาชิก

คณะกรรมการบริหารสมาชิก มีจำนวนไม่เกิน 15 คน เป็นผู้แทนจาก สํววิทยุหรือโทรทัศนจากหน่วยงานต่างๆ ได้รับการแต่งตั้งจากที่ประชุมใหญ่ สماعيلประจำปี และมีวาระดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี

ส่วนสมาชิก จะต้องเป็นผู้ประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับสํววิทยุ และ/หรือโทรทัศน เพื่อมาร่วมผลักดันการปฏิรูปสื่อ เมื่อเป็นสมาชิกแล้ว จะได้รับจดหมายข่าวทุกราย 2 เดือน ได้รับหนังสือรายงานประจำปี และมี ส่วนร่วม/มีสิทธิพิเศษในทุกๆ กิจกรรมที่สมาคมนัดจัดขึ้น เช่น การสัมมนา อบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะในวิชาชีพอ รวมทั้งทุนดูงาน โครงการแลกเปลี่ยน ฝึกอบรม ทั้งในและต่างประเทศ ทุนการเรียนภาษาอังกฤษ เป็นต้น

ติดต่อเราได้ที่ <http://www.thaibja.org>

เลขที่ 538/1 ถ.สามเสน แขวงดุสิต เขตดุสิต กทม. 10300

โทร 662-243-8479, 666-522-4288 โทรสาร 662-243-8489

e-mail : info@thaibja.org

มูลนิธิฟรีดริค เอเบิร์ต (เอฟ อี เอส)

มูลนิธิฟรีดริค เอเบิร์ต เป็น องค์กรเพื่อสาธารณประโยชน์แห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันนี ที่ทำงานบนพื้นฐานความคิดสังคมนิยมประชาธิปไตย มูลนิธิฟรีดริค เอเบิร์ต ได้เข้ามาดำเนินงานในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2513 โดยทำงานหลักๆ ในด้านการส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตย และการให้ความสำคัญกับมิติทางสังคมควบคู่ไปกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศ นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 เป็นต้นมา มูลนิธิฯ ได้ให้เน้นการทำงานในระดับสากลมากขึ้น โดยการจัดให้มีการสนทนาแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ ภายในภูมิภาคเอเชีย และ ระหว่าง เอเชีย กับ ยุโรป ในประเด็นต่างๆ โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวกับการป้องกันและหลีกเลี่ยงวิกฤตการณ์ระหว่างประเทศ

มูลนิธิฟรีดริค เอเบิร์ต ทำงานในประเด็นสำคัญๆ ดังต่อไปนี้

- สิทธิผู้ใช้แรงงาน และความเสมอภาคทางสังคม
- การปฏิรูปสื่อโดยกระบวนการประชาธิปไตย และ การให้การศึกษากับสตรีเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน
- ความเสมอภาคระหว่างหญิง-ชาย ของผู้แทนทางการเมืองและองค์กรแรงงานต่างๆ
- ความสัมพันธ์ และความเข้าใจอันดีระหว่างนานาประเทศ และการสร้างสันติสุขของสังคมโลก

สื่อวิทยุโทรทัศน์ไทย ได้เจือมมือ กสท.

สำหรับการทำงานในประเด็นต่างๆ นั้น มูลนิธิ ได้จัดการประชุมสัมมนา เพื่อเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ข้อคิดเห็น ที่เป็นประโยชน์ ระหว่างประชาสังคมกลุ่มต่างๆ หน่วยงานรัฐบาล และนักการเมือง รวมทั้งได้จัดทำหนังสือ และเอกสารต่างๆ ขึ้นเพื่อเผยแพร่สู่สังคมด้วย

มูลนิธิฟรีดริค เอแบร์ท ทำงานประสานความร่วมมือกับองค์กรพันธมิตรต่างๆ ในประเทศไทย อาทิ กระทรวงแรงงาน กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ องค์กรด้านแรงงาน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สมาคมนักข่าวและองค์กรด้านสื่อมวลชน สถาบันการศึกษา และมหาวิทยาลัย สมาชิกวุฒิสภา รวมทั้งกลุ่มสตรีนักรณรงค์ท้องถิ่น

ที่อยู่ติดต่อ

มูลนิธิฟรีดริค เอแบร์ท (Friedrich-Ebert-Stiftung)

อาคารธณภูมิ ชั้น 23, 1550 ถ. เพชรบุรีตัดใหม่

มักกะสัน ราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

โทร. 0-2652-7178-9 แฟกซ์ 0-2652-7180

อีเมลล์ info@fes-thailand.org

www.fes-thailand.org

สื่อวิทยุโทรทัศน์ไทย ได้เชื่อมมือ กสท.

บทนำ

จุดเริ่มต้นของความต้องการที่จะทำหนังสือเล่มนี้ เกิดขึ้นจากการมองเห็นปัญหาความวุ่นวายที่เกิดขึ้นในกระบวนการปฏิรูปสื่อ ซึ่งเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องยาวนาน แม้จะมีการพูดถึงกันมาก แต่ก็ดูเสมือนว่าจะเป็นเรื่องที่ไม่เข้าใจยาก มีความซับซ้อน และมีรายละเอียดปลีกย่อยมากมาย จนทำให้ถึงขั้นไม่เข้าใจเลยก็มี

ไม่ต้องพูดถึงประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้อยู่ในแวดวงข่าวสาร กระทั่งคนทำงานสื่อมวลชน หรือนักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์เอง ก็ยังมีความรู้เรื่องการปฏิรูปน้อยถึงน้อยที่สุดจนเมื่อเร็วๆ นี้ก็ยังได้ยินคำถามจาก คนที่ควรจะรู้เรื่องนี้เป็นอย่างดี กลับถามว่า “ปฏิรูปสื่อ” คืออะไร ทำให้ยิ่งหดหูใจ

เมื่อไม่เข้าใจ ทางออกก็คือ เลือกปฏิเสธที่จะรับรู้ และไม่ต้องการพูดถึง สื่อวิทยุโทรทัศน์กระแสหลัก มีพื้นที่นำเสนอข่าวนี้้อยอยู่แล้วด้วยความที่เป็นสื่อของรัฐ และมีผลประโยชน์เกี่ยวพัน ส่วนสื่อสิ่งพิมพ์ก็มองว่าเป็นเรื่องเก่าที่ยึดเยื้อ ไม่มีอะไรใหม่ ประกอบกับมีพื้นที่ในการนำเสนอจำกัด ทั้ทั้งๆ ที่หลายประเด็นต้องการการทำความเข้าใจและรณรงค์ต่อเนื่อง เพื่อให้สังคมรู้เท่าทัน

สํววิทยโทรศนไทย ใต้งอมือ กสช.

สมคมนักชววิทยและโทรศนไทย ึ่งหวังจะใหนังสือเล่มนี้ ได้อธิบายปรากฏกรณบางด้นที่มีความสําคัญ และเปิดองความไมชอบมา พากล รวมทั้งความทจริตที่เกิดขึ้น ใให้อ่านไดประจักษ์และร่วมนกันติดตาม ตรวจสอบอย่งไล่ชิดตอไป มิใ ปรวิรูปสื่อ ยังเป็นความหวังที่ลางเลือน และ ไมมีวันเป็นจริง

ขอขอบคุณผู้เขียนรับเชิญทุกท่าน ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่า มาเขียน ต้นฉบับใ ด้วยจิตที่เป็นสาธารณะ ขอขอบคุณ มูลนิธิ ฟรีดริค เอแบร์ท ที่เห็น ความสําคัญของการส่งเสริมเสรีภาพของสื่อมวลชน และเป็นผู้สนับสนุน การทำงานของสมคมฯ มาโดยตลอด ขอขอบคุณ คุณเอกิง สมทรัพย์ กรรมการ ผู้จัดการบริษัทอวซด็อก จำกัด ที่ใให้คำแนะนำและปรับปรุงชื่อหนังสือ

เนื่องจากการตระเตรียมต้นฉบับใเวลาค่อนข้างนาน ในระหว่าง ดำเนินการก็มีความเคลื่อนไหวและมีข้อมูลใหม่หลายเรื่อง รวมทั้งผลลํ่าสุด ของการสรรหากสช. ใให้ต้องนำข้อมูลใหม่ มาต่อท่ายบทความหลายเรื่อง

คุณประโยชน์ใดๆ ที่เกิดจากหนังสือเล่มนี้ ขออุทิศใให้กับ เส้นทาง การปฏิรูปสื่อ ที่ยังอียาวไกล ส่วนความผิดพลาดและข้อบกพร่องใดๆ ที่มี ผู้รวบรวม ขออ้อมรับใแต่เพียงผู้เดียว

สื่อวิทยุโทรทัศน์ไทย ได้เชื่อมมือ กสทช.

สารบัญ

	หน้า
รู้จักสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย	III
รู้จัก มูลนิธิพีวีทีริค เอแบร์ท	V
บทนำ	VII
เกี่ยวกับผู้เขียน	X
ความหวังปฏิรูปสื่อ	1
1. ปฏิรูปสื่อ: กสทช. สร้างคำถามมากกว่าคำตอบ <i>เทพชัย หย่อง</i>	8
2. เบื้องลึก-เบื้องหลัง การสรรหา กสทช. ที่ไม่ชอบด้วยเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ <i>ดร.เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง</i>	14
3. วิทยุชุมชน : บทพิสูจน์จิตสาธารณะ และศักดิ์ศรีแห่งวิญญาณไฟเสรีของพลเมือง <i>ดร.เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์</i>	40
4. วาทกรรมและวงศาวิทยาการปฏิรูปสื่อ <i>ดร.อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์</i>	51
5. เราจะป้องกันการควบรวมกิจการในธุรกิจสื่ออย่างไร <i>ดร.สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์</i>	81
6. การผลักดันมติกรม. รายการเพื่อเด็ก เพราะไม่หยุดฝัน...จึงมีวันนี้ และวันพรุ่งนี้ <i>ผศ. ดร.วิลาสินี พิพิธกุล</i>	87
7. เมื่อโทรทัศน์เปิดประเด็นให้ผู้อื่นตาม ; กรณีศึกษา	101
a. รายการคนค้นคน ผลิตโดย บริษัท ทีวีบูรพา จำกัด	102
b. รายการคุณพระช่วย ผลิตโดย บริษัท เวิร์คพอยท์ เอนเทอร์เทนเมนท์ จำกัด(มหาชน) <i>โสภิต หวังวิวัฒนา</i>	110

สื่อวิทยุโทรทัศน์ไทย ได้แจ้งมือ กสท.

เกี่ยวกับผู้เขียน

ดร. เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง

- สมาชิกวุฒิสภา กรุงเทพมหานคร
- ประธานคณะอนุกรรมการตรวจสอบกระบวนการสรรหา กสท. ในคณะกรรมการสามัญ เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่ง กสท.
- ประธานคณะกรรมการวิสามัญ พิจารณาสอบสวนและศึกษาเรื่องเกี่ยวกับการทุจริต วุฒิสภา

รศ.ดร.อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์

- รองคณบดีฝ่ายวิจัยและวิรัชกิจ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ประธานคณะกรรมการรณรงค์เพื่อการปฏิรูปสื่อ

ดร.เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์

- ประธาน สถาบันพัฒนาสื่อภาคประชาชน

ดร.สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์

- ผู้อำนวยการวิจัยด้านเศรษฐกิจยุคสารสนเทศ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย(ทีดีอาร์ไอ)

ดร.วิลาสินี พิพิธกุล

- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ผู้อำนวยการ สำนักบรรณคดีสื่อสาธารณะ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

เทพชัย หย่อง

- บรรณาธิการ เครือเนชั่น
- ที่ปรึกษา สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย

โสภิต หวังวิวัฒนา

- ผู้อำนวยการบริหาร สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย